

Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними
повітряними суднами
(НБРЦА)

07/2020

Інформаційний Бюлетень

НАЦІОНАЛЬНЕ БЮРО З РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПОДІЙ ТА ІНЦИДЕНТІВ З ЦИВІЛЬНИМИ ПОВІТРЯНИМИ СУДНАМИ

факс: (044) 351-43-13 (цілодобово з функцією автовідповідача)

тел: (044) 351-43-38 (оперативний черговий, цілодобово)

01135, м. Київ, пр. Перемоги, 14

АФТН: UKKKYLYX (УКККЫЛЫЬ)

Бюлетені та звіти за результатами розслідування доступні в мережі Інтернет за посиланням: www.nbaai.gov.ua (додаткова оперативна інформація, щодо всіх авіаційних подій, оновлюється на сайті, у розділі НОВИНИ, щоденно протягом місяця.)

Розслідування, які проводить НБРЦА, здійснюються відповідно до Додатку 13 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та Повітряного кодексу України.

Єдиною метою розслідування авіаційних подій та інцидентів є запобігання таким подіям у майбутньому. Розслідування авіаційних подій не спрямоване на встановлення вини або відповідальності та проводиться окремо від будь-якого адміністративного, службового, прокурорського або судового розслідування

Серпень 2020

Стан безпеки польотів цивільних ПС в Україні у липні 2020 року

За інформацією, що надійшла до НБРЦА у липні 2020 року при експлуатації цивільних повітряних суден (ПС) України з виконання пасажирських та вантажних перевезень, при здійсненні авіаційних робіт, навчально-тренувальних польотів та під час експлуатації ПС авіації загального призначення, що внесені до Державного реєстру цивільних ПС, а також з незареєстрованими повітряними суднами сталися:

Липень 2020	Кількість подій*				Кількість постраждалих	
	К	А	СІ	І	Загинуло	Травмовано
Транспортні комерційні перевезення						
Літаки				2		
Вертольоти						
Всього				2		
Авіаційні роботи та навчально-тренувальні польоти						
Літаки		1				
Вертольоти						
Всього		1				
Авіація загального призначення						
Літаки		1				
Вертольоти						
Всього		1				
Не внесені до державного реєстру цивільних ПС						
Літаки						
Вертольоти						
Інші						
Всього						
Іноземні ПС						
Літаки				3		
Вертольоти						
Всього				3		
Всі події разом		2		5		
Пошкодження ПС на землі						
Літаки						
Вертольоти						
Всього						
Порушення порядку використання повітряного простору України						
Літаки		2				
Вертольоти		1				
Інші						
Всього		3				

* К – катастрофа

А – аварія

СІ – серйозний інцидент

І - інцидент

Авіаційні події та інциденти протягом року, порівняння

№ п/п	Класифікація подій: К – катастрофа А – аварія СІ – серйозний інцидент І - інцидент		Кількість подій								Всього постраждалих			
			2020 ¹				2019 ¹				2020 ¹		2019 ¹	
			К	А	СІ	І	К	А	СІ	І				
1	Комерційні перевезення	Транспортні	1			10			2	12	176			
		Авіаційні роботи та НТП		1			1	2				2	1	5
2	ПС авіації загального призначення	Внесені до державного реєстру	2	1		1		1		4	4			2
		Не внесені до державного реєстру					2						3	1
3	Події з ПС іноземної реєстрації					10			1	31				
4	Надзвичайні події		1				1							
5	Кількість постраждалих		180	2	-		4	8	-		180	2	4	8
			Загинуло	Травмовано			Загинуло	Травмовано			Загинуло	Травмовано		
6	² Порушення порядку використання повітряного простору України		8				7							
7	Пошкодження ПС на землі						2							

¹ Станом на 1 серпня

² Події, які розслідувало НБРЦА

1. ПОДІЇ, ЩО СТАЛИСЯ З ПС ПРИ ВИКОНАННІ ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1.1. ІНЦИДЕНТИ

1.1.1. 06.07.2020 о 06:56 (тут та далі час UTC, якщо не вказано інше) при виконанні рейсу UTN 4904 за маршрутом Делі-Бориспіль на літаку B-763 UR-AZC, авіакомпанії «Азур Ейр», під час зниження і перетинання ешелону FL 180 в районі г.т. TERPLA, КПС доповів про політ дрону на ешелоні FL 150 назустріч повітряному судну.

Категорія: OTHR

1.1.2. 13.07.2020 о 07:10 при виконанні рейсу UKL 4027 за маршрутом Чернівці-Ніш (Сербія) на літаку Ан-12БК UR-CNT, авіакомпанії «Україна-Аероальянс», після злету, під час набору висоти 900 м, КПС повідомив про негерметизацію кабіни літака та прийняте рішення про повернення на аеродром вильоту. О 07:22 виконана благополучна посадка на аеродромі Чернівці.

Категорія: SCF-NP

2. ПОДІЇ, ЩО СТАЛИСЯ З ПС ПІД ЧАС АВІАЦІЙНИХ РОБІТ ТА НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ПОЛЬОТІВ.

2.1. АВАРІЇ

2.1.1. 17.07.2020 о 15:34 (за Київським часом) під час виконання учбового польоту за маршрутом Житомир-Гостомель, на літаку Beechcraft Model 76 Duchess UR-LKO, в розрахунковий час екіпаж на зв'язок з диспетчером польотно-інформаційного обслуговування не вийшов. В ході виконання пошукових робіт, о 16:25 літак був знайдений на кукурудзяному полі поблизу ЗПМ Наливайківка Макарівського району, Київської області. На борту літака перебували два члени екіпажу: командир літака-інструктор і пілот.

Внаслідок аварії, літак повністю зруйнований та згорів, екіпаж отримав травми. Розслідування проводить НБРЦА.

3. ПОДІЇ, ЩО СТАЛИСЯ З ПС АВІАЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

3.1. АВАРІЇ

3.1.1. 18.07.2020 близько 18:00 (за Київським часом), під час виконання польоту в районі ЗПМ Коломия сталася аварія літака аматорської конструкції Аерогракт А-22 «Сімба-1» UR-PENA.

При виконанні зльоту з МК 120° на висоті приблизно 70 м сталася відмова двигуна. Пілот виконав вимушену посадку на підібраний з повітря майданчик. Внаслідок аварії літак отримав значні пошкодження, пілот травм не отримав.

Розслідування проводить НБРЦА

4. ПОДІЇ З ПС ІНОЗЕМНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

4.1. ІНЦИДЕНТИ

4.1.1. 01.07.2020 о 20:08 при виконанні рейсу за маршрутом Київ (Жуляни) – Белград на літаку Cessna 525 YU-MTU, авіакомпанії «Air Pink» (Сербія), під час набору висоти КПС доповів про не герметизацію повітряного судна і прийняте рішення про повернення на аеродром вильоту. О 20:49 виконана благополучна посадка на ЗПС 26.

Категорія: SCF-NP

4.1.2. 26.07.2020 о 15:33 при виконанні рейсу PGT 426 за маршрутом Стамбул-Харків на літаку А-320 TC-NBZ, «Turkish Airlines» (Туреччина), після посадки на ЗПС 07 КПС доповів диспетчеру про зіткнення з птахом під час заходу на посадку. Після огляду ЗПС сторонніх предметів не виявлено.

Категорія: BIRD.

4.1.3. 31.07.2020 о 10:25 при виконанні рейсу WZZ 1694 за маршрутом Львів-Гданськ на літаку А-320 HA-LJE, авіакомпанії «Wizz Air» (Угорщина), після злету КПС доповів про зіткнення з птахом. Після огляду ЗПС 31 знайдений мертвий птах (ластівка), про що проінформовано екіпаж. КПС прийняв рішення про продовження польоту до аеродрому призначення.

Категорія: BIRD.

5. ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

5.1. 04.07.2020 НБРЦА отримало від штабу Повітряних Сил Збройних Сил України повідомлення про несанкціонований політ літака Ан-2 UR-SWP, в межах забороненої зони УКР-20 (Біосферний заповідник «Асканія Нова»). Несанкціонований політ був виявлений постом цілодобового спостереження за заповідною зоною, Біосферного заповідника «Асканія Нова» 04.07.2020 близько 07:15 за київським часом (04:15 UTC). Маршрут польоту проходив у межах тимчасової зони обмеження польотів.

Радіолокаційними засобами повітряне судно в указаному районі не спостерігалася. Інформування відповідних органів управління ПСЗСУ та органів Об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху (далі – ОЦВС), що здійснюють контроль за використанням повітряного простору про зазначену діяльність користувачем повітряного простору не здійснювалось. Таким чином були порушені вимоги пункту 8 розділу XII Авіаційних правил України «Правила використання повітряного простору».

Під час проведення розслідування були виявлені наступні недоліки:

1. Пілот літака, під час провадження діяльності з використання повітряного простору, не мав при собі свідoctва авіаційного персоналу, чим порушив вимоги частини третьої статті 49 ПКУ.

2. Літак пілотувався одним КПС, що суперечить вимогам частини третьої статті 57 ПКУ, якою встановлено, що мінімальна чисельність складу екіпажу повітряного судна встановлюється керівництвом з льотної експлуатації та, для літаків типу Ан-2, становить не менше двох осіб.

3. Політ над заповідником виконувався на значно нижчій висоті, ніж та, що встановлена статтею 16 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Правилами польотів цивільних повітряних суден України, Збірником аеронавігаційної інформації України.

4. Політ в межах забороненої зони УКР-20 виконувався без відповідного дозволу та узгодження з адміністрацією Біосферного заповідника «Асканія Нова».

5. Політ в межах активованої тимчасової зони обмеження польотів виконувався із порушенням умов, визначених НОТАМН № Ц1646/20.

6. В порушення пункту 23 Положення про використання повітряного простору, користувач повітряного простору не отримувал дозвіл на використання повітряного простору України та умови його використання від органів ОЦВС.

Будь-які пояснення пілота щодо обставин порушення отримати не вдалося. У зв'язку з цим, достовірна причина події не встановлена.

Найбільш імовірно, причиною порушення може бути свідоме ігнорування пілотом вимог законодавства у сфері виконання польотів та використання повітряного простору.

З метою запобігання подібним порушенням у майбутньому, вжиття адекватних заходів до порушника законодавства у сфері використання повітряного простору та виконання польотів, відповідно до частини шостої статті 119 ПКУ, звіт за результатами розслідування буде направлено до органів прокуратури за місцем проживання пілота.

Рекомендації:

Державіаслужбі України:

- з метою недопущення більш грубих порушень безпеки польотів з боку пілота літака Ан-2 UR-SWP, вжити адекватні заходи, які унеможливлять в подальшому його незаконну діяльність;
- звернути увагу на неодноразові порушення порядку використання повітряного простору та правил польотів повітряними суднами, що належать ФОП «Брус» та посилити за ними контроль спільно з правоохоронними органами;
- згідно з частиною четвертою статті 10 ПКУ, з метою забезпечення безпеки авіації та суспільства розглянути можливість зобов'язати ФОП «Брус» вчиняти певні дії відповідно до авіаційних правил України.

ФОП «Брус»:

- відповідно до частини восьмої статті 10 ПКУ, вжити заходи щодо забезпечення безпеки авіації під час експлуатації власних повітряних суден.

□ Адміністрації Біосферного заповідника «Асканія Нова»:

- для своєчасного реагування на порушення з боку суб'єктів авіаційної діяльності в межах забороненої зони УКР-20, розмістити на постах спостереження за заповідною зоною та центральному посту Служби державної охорони ПЗФ номери телефонів інспекторів Державіаслужби України.

5.2. 18.07.2020 о 12:30 екіпаж вертольоту, Robinson R66 Turbine UR-GLE, знаходячись на стоянці аеродрому Херсон виконав запит на запуск двигунів. Диспетчер АДВ повідомив екіпаж про те, що для виконання польотів у межах контрольованого повітряного простору необхідно подати план польоту. Після цього екіпаж перестав відповідати на виклики диспетчера АДВ та о 12:31 без диспетчерського дозволу виконав запуск двигунів і о 12:33 здійснив виліт з контрольованого аеродрому.

Розслідування ППВППУ проводить НБРЦА.

5.3. 23.07.2020 НБРЦА отримало від Украероцентру повідомлення Дніпровського РДЦ про виліт о 10:49 UTC із ЗПМ Веселе, який знаходиться в межах тимчасової зони обмеження польотів, літака С-172 UR-CPD ТОВ «Чернігівська вища авіаційна школа» без відповідного дозволу на використання повітряного простору від органу ОЦВС.

Розслідуванням встановлено, що 23.07.2020 літак був орендований приватним пілотом з метою набуття льотної майстерності. Згідно з планом польотів політ проходив за маршрутом Хмельницький-ЗПМ Веселе-Хмельницький. Згідно з інформацією, наданою Державіаслужбою, повітряне судно внесене в Державний реєстр цивільних повітряних суден України. Літак має Сертифікат перегляду льотної придатності від 10.06.2020 № 0862/1, згідно з яким, повітряне судно визнане льотнопридатним.

Пілот має чинне свідоцтво приватного пілота і чинний медичний сертифікат. Допущений до виконання польотів на літаку С-172, загальний наліт становить 137 год. 19 хв., має дозвіл до виконання польотів за ПВП.

ЗПМ Веселе знаходиться в межах тимчасової зони обмеження польотів. Згідно з НОТАМН № Ц1646/20, виконання польотів в межах зони обмеження польотів на висотах від рівня землі до висоти 1500 метрів дозволено за умов:

- подачі плану польоту в Украероцентр напередодні до 12:00 UTC (15:00 за київським часом);
- отримання через Украероцентр не пізніше ніж за одну годину до вильоту дозволу органів ПСЗСУ на виконання польоту;
- запиту умов на виконання польоту у органу ОНР;
- інформування органу управління ПСЗСУ і органу ОНР про виконання польоту.

Політ за маршрутом Хмельницький-ЗПМ Веселе проходив без зауважень. Посадка на ЗПМ була виконана о 08:39 UTC.

За словами пілота, під час передпольотної підготовки, він звернувся до диспетчера AFIS ЗПМ Веселе та запитав у нього інформацію щодо наявності НОТАМ по ЗПМ. Диспетчер повідомив пілота про відсутність будь-яких повідомлень по ЗПМ Веселе. Після цього пілот прийняв рішення на виліт без запиту умов на використання повітряного простору у Дніпровського РДЦ.

Зліт був виконаний о 10:40 UTC. Після виходу на зв'язок з диспетчером сектору польотно-інформаційного обслуговування (ПІО) Дніпровського РДЦ, пілот отримав вказівку щодо повернення на ЗПМ вильоту та узгодження подальших дій зі штурманом Дніпровського РДЦ.

В свою чергу, диспетчер AFIS повідомив, що під час запуску двигуна літака, він поцікавився у пілота чи має той дозвіл на виліт, на що отримав позитивну відповідь. За словами диспетчера, після посадки пілот повідомив, що забув отримати умови на виліт.

Імовірною причиною порушення порядку використання повітряного простору (ненадання запиту щодо умов на виконання польоту та не інформування органу управління ПСЗСУ про виконання польоту під час виконання польоту в межах тимчасової зони обмеження польотів) стала недостатня взаємодія КПС літака С-172 UR-CPD з диспетчером AFIS ЗПМ Веселе під час проведення передпольотної підготовки.

Рекомендації:

ТОВ «Українська льотна академія «Хімічні авіаційні технології»:

- вжити заходи щодо приведення Інструкції ВП у відповідність до чинних нормативно-правових актів та контактної інформації, що вказана в пункті UKSW AD 2.2 АІП ПВП, яка змінилася.

ТОВ «Чернігівська вища авіаційна школа»:

- за результатами розслідування провести розбір польотів з курсантами та пілотами, які орендують повітряні судна школи та/або проходять підготовку за програмами школи. Нагально рекомендувати льотному складу дотримуватись вимог інструкцій з виконання польотів (використання повітряного простору) на аеродромах (ЗПМ), де виконуються польоти.

6. ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОЛЬОТІВ ПРОПОНУЮ:

6.1. Керівникам експлуатантів ПС, організацій з ТО, аеродромів (аеропортів), підприємств (органів) ОПР, навчальних закладів, розробникам та виробникам авіаційної техніки, пілотам та власникам ПС АЗП інформаційний бюлетень довести до авіаційного персоналу.

В.о. директора

І.В. Мішарін

Категорії подій

ADRM	аеродром
AMAN	раптовий маневр
ARC	нештатний контакт із злітно-посадковою смугою
ATM	організація повітряного руху, навігація, спостереження
BIRD	зіткнення з птахами
CABIN	події, що пов'язані з безпекою в пасажирському салоні повітряного судна
CFIT	зіткнення (загроза зіткнення) керованого повітряного судна із землею
CTOL	зіткнення з перешкодою/перешкодами під час зльоту і посадки
EVAC	евакуація
EXTL	події, що пов'язані з зовнішньою підвіскою
F-NI	виникнення пожежі/диму (не внаслідок інших подій)
F-POST	виникнення пожежі/диму (внаслідок інших подій)
FUEL	події, пов'язані з паливом
GCOL	зіткнення з об'єктом на землі
GTOW	події, що пов'язані з буксируванням повітряного судна повітрям
ICE	обледеніння
LALT	виконання польотів на малих висотах
LOC-I	втрата керованості – у польоті
LOC-G	втрата керованості – на землі
LOLI	втрата підйомної сили під час польоту за маршрутом
MAC	зближення повітряних суден/ попередження TCAS/ втрата ешелонування/ бортової системи попередження зіткнень - ACAS/порушення мінімумів ешелонування
MED	медичні події
NAV	помилки у навігації
OTHR	інше
RAMP	наземне обслуговування
RE	викочування за межі ЗПС
RI	несанкціоноване зайняття ЗПС
SCF-NP	відмова або несправність систем/компонентів (не силової установки)
SCF-PP	відмова або несправність систем/компонентів (силової установки)
SEC	події, що пов'язані з авіаційною безпекою
TURB	потрапляння в зону турбулентності
UIMC	Ненавмисне потрапляння у метеорологічні умови польотів за приладами
UNK	невідомо або невизначено
USOS	недоліт/переліт
WILD	дикі тварини
WSTRW	зсув вітру або гроза

Скорочення, що можуть використовуватись в тексті

A	– аварія
АП	– авіаційна подія
АР	– авіаційні роботи
БП	– безпека польотів
БППС	– безпілотне повітряне судно
ВКН	– виробничо-конструктивний недолік
ЗПМ	– злітно-посадковий майданчик
ЗПС	– злітно-посадкова смуга
I	– інцидент
НБРЦА	– Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами
ПС	– повітряне судно
КПС	– командир повітряного судна
ОПР	– обслуговування повітряного руху
ППО	– протиповітряна оборона
ППС	– пошкодження повітряного судна
ППВППУ	– порушення порядку використання повітряного простору України
РДЦ	– районний диспетчерський центр
СЗП	– служби забезпечення польотів
СІ	– серйозний інцидент
FL	– ешелон польоту
UTC	– всесвітній координований час